

Nro. 11.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Augustus 5-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

Csász. Kir. Generál Maximilian Austriai Fő Herczeg, Fels. Affzonyunknak kedves testvér battya, a' Haza védelmezésére, modo provisorio, avagy előre való gondviselésből fegyverbe öltöztetett lakosoknak fő Kormányozója, a' múlt vasárnap a' Bétsi belső és külső, városokból ki állitattakat meg vizsgálván velek és katonai gyakoroltatásokkal nagyon meg vólt elégedve.

Hajdan a' Spartabélieknél, a' kik született katonák vóltak, a' gyermekeknek leg kedvesebb játékok a' fegyverben való gyakorlás vólt, és feluevs-

kedvén a' hadi élettől nemtsak semmit nem irtodztak, sőt, a' mint a' régi Historikusok emlékezetlen hagyták, egész kézfzséggel 's örömmel fogtak Hazájoknak védelmezésére fegyvert, 's nem is vóltak az időnek azon szakaszában a' Spartanusoknál jobb katonák.

Hasonló indulattal láttatnak Austriának, nevezetesen pedig Bécs városának még tsak gyermeki állapotban lévő fiai azóltától fogva viseltetni, miólta Fels. Urunknak a' föld népét szakaszanként a' Haza védelmére kézfziteni, 's a' fegyverben gyakoroltatni parantsolni tettzett. A' belső és külső városbéli gyermekek vasárnapokon és más innepi napokon a' belső város körül lévő mezőségen százanként öfzve gyülvén magok közül tífzteket választottak, magokat századokra öfztották, és fából tsinált puskájokkal gyakorollyák magokat, gyakorta tsatáznak egymással, és sokan meg is vérzik egymást 's hogy annál hamarabb meg tanulhafsák a' taktikát, a' regularis kátonaságnak fegyverben való gyakoroltatásan is meg fzohtak jelenni. — Ezek közt a' belső és külső városbéli vitézi indulatú Bécsi gyermekek közt leg első helyet érdemelnek a' Leopoldstati gyermekek, a' kik hasonlóképen Compániákra öfztván fel magokat, szoros hadi fenyiteket tartanak, az az ellen vétöket meg büntetik, magokat az új exercitium fzerént a' mársirozásban, forgásban, fegyverfogásban 's forgatásban gyakorollyák a' bámulásig, melly Eö Csász. Kir. Fő Herczegségének Generalissimus Károlynak értésére esvén, ezen gyermekek hadi játékoknak meg tekintésére menni, 's maga velek való meg elégedését nékiek tudtokra adni méltoztatott.

A' Fels. Kir. Udvari Magy. Cancellariának számos esztendőökig hiven és a' meg öfzülésig szólgalt

egyik érdemes tagját Csász. Kir. Udvari Titoknok Herovics József Urat, a' Fels. Cancellária Expediturának Directorját nyugodalomra botsajtani, 's helyette Udvari Titoknok Ránffy Sigmund Urat azon Expediturának Directoráva tenni méltóztatott Fels. Urunk, a' ki a' múlt héten szombaton, a' bevett szokás szerént azon hivaltajába bé is iktattatott.

A' Csász. Kir. Armadiánál mostanában következő változások történtek.

I. Nagyobb tisztségre emeltettek: Obristlajtnant Becker a' Kottulinsky Gyalog Regimentjéből; Andráfsy a' Froon Gy. Rgből; Chotek a' Rosenberg kömyűszerű lovas Rgből; Bechtold a' korona herczeg Ferdinand vasas Regimentjéből; és Vécsey a' Kienmayer Hufzár Regimentjétől, mindnyajan azon Rgtekben Obersterségre emeltettek. — Oristl. Wlasits a' Ferdinand K. F. Herczeg Hufzar Regimentjéből a' Lichtenstein Hufz. Regimentjéhez; Martonitz Obristl. az Ingenieur Corpustól a' Minör Corpushoz Obersterekké. Auersperg és Spiegel Fő Strázsamesterek, és Adjutánsok Obristlajtinantságra 's General Adjutanságra Generalissimus Károly Cs. Kir. Fő Herczegnél; továbbá Fő Strázsamesterek és Flügel. Adjutánsok Morzin és Reischach, az elsőbb János Cs. Kir. Fő Herczeghez, az utólsóbb Lajos Cs. Kir. Fő Herczeghez Obristlajtinanantságra; továbbá Fő Strázsamesterek Doenhof a' Kottulinsky Gy. Rgnél; Taison a' Froon Gyal. Rgnél; La Touillérie a' Rosenberg K. Sz. Regimentjénél; Horváth a' Ferdinand Hufz. Rgnél, 's Bubna a' Kienmayer Hufz. Rgnél mind a' hatan azon Regimenteknek Obristlajzantinantjaivá lettek; Marsfeldi Maresch F. Strá-

mester a' 2-ik Artilléria Regementől Obristlantinantságra, és az Artillériánál lévő Segédeknek Com-mendasává; Pflüger F. Str. Mester a' Stein Gy. Rgből, a' Lindenau Rghez Obristlajtinantságra; Bis-singen F. Str. Mester és Flügel Adjutans 2-ik Obristlajtinantnak a' Stein Gy. Rghez; Fiquel-mont a' Hohenzollern K. Sz. Rgből való F. Strá-zsamester 2-ik Obrist.Lajtinantságra ugyan ott. — W r a t i s l a w a' Swarzenberg Uhlanusainál lévő lo-vas Kapitány Fő Strázsamesterségre és Flügel-Adju-tanságra Generalissimus Károly Cs. K. Fő Herczeg-nél; W e i g e l a' Hohenloe Dragonyos Regement-béli lovas Kapitány az Rgnél Fő Strázsamesterségre; J ü n g e r a' Hefsen-Homburg Hufzár Rgnél volt lo-vas Kapitány a' Kienmayer Hufz. Rgnéz F. Stráza-mesterségre; S u c k a' Rosenberg K. Sz. lovas Rgből való lovas Kapitány azon Rgnél Fő Strázsamester-ségre; R ö h r i g lovas Kapitány a' Lichtenstein Hufz. Regementjénél a' Ferdinand Hufz. Rghez Fő Stráza-mesterségre; H a r r a c h a' Korona herczeg vasas Rgtből való L. Kapitány azon Rgnél Fő Strázsames-tersegre; M e e s a' bombardirozó Corpustól az első Artilleria Rghez azon tífztségre; S c h e e r a' 3-ik Artilleria Rgből való Kapitány a' Bombardirozó Cor-pushoz Fő Strázsamesterségre emeltettek.

II. M á s u v á t é t e t t e k á l t a l : C a l l o t f z á m felett való Obristlajtinant az első Artilleria Rgtől a' 2-ik Art. Rghez valóságos Obristlajtinant-nak; Fő Strázsamester W u n s c h az első reducalt, vagy el ofzlatott Garnizon Rgtől, és K r e i s e r n a' 2-ik reducalt vagy el ofzlatott 2-ik Garn. Rgtől a' Galliciai határ őrző Ofztályokhoz Commendánsok-nak; a' f z á m felett való Fő Strázsamesterek Augu:

a' Würzburgi F. Herczeg Rgből, és Leiningen a' Reiner Cs. K. F. Herczeg Gyal. Rgből 2-dik F. Strázsamestereknek; az elsőbb a' Kottulinszky Gy. Rghez, a' 2-ik pedig a' Froon Gy. Rghez valóságos F. Strázsamestereknek; Schmid számfelett való F. Strázsamester a' Reutz-Greitz gyalogságtól a' Colloredo Wencel Gy. Rghez valóságos F. Strázsamesternek.

III. Ismét újabb szolgálatba vétetődtek: Pensionatus Feldmarsal Lajtinánt Gheuedegg a' Temesvári vár Commendansává tétetett.

IV. Pensióba tétetődtek: a' Minör. Corpusnál lévő Oberster Przezina General-Major rangal; Locatelli a' Hohenlohe Rgből való F. Strázsamester, és Wefzelics a' Gradiskai Rgből való Kapitány Fő Strázsamesteri rangal.

V. A' szolgálatból kiléptek: Saalburg a' Würzburgi F. Herczeg Rgből való F. Strázsamester rangjának további meg hagyatásával, és Abramovich pensionatus F. Strázsamester a' polgári Hivatalba lévő által menetellel.

VI. Megkóltak: Festenberg F. M. Lajtinant és Temesvári vár Commendáns; Adelsteini Ulrich pensionatus Oberster; Fellenstits titularis Obristlajtinant; Maretich pensionatus Obr. Lajtinant; Szepesy a' Gallicziai Kordonnak F. Strázsamestere; végtére Seethal, Detári, és Gabelberg pensionatus Fő Strázsamesterek.

Magyar Ország.

S. Patakról Juliusnak 20-ik napján. Ezen olyó hólnapnak 5-ik, 6-ik, és 7-ik napjai ezen vá-

rosra nézve igen nevezetesek valának, a' midőn Herczeg Brezenheim Károly August ezen uradalomban a' szokott pompával bé iktattatott, és ámbár maga személyesen jelen nem vólt is, de a' szokott fényes vendégségben 's vigaságban semmi fogyatkozás nem esett. A' köz nép is éppen akkor lévén az efsözések által a' széna takarástól el tiltva elég időt vett magának arra, hogy magát kívül belől le áztassa, mert az egészlen sült ökör mellé tsatornán kellett folyni a' bornak is, hogy annál jobban segítessék a' concoctio. — Azután negyed nappal kezdődött a' Regéczi vár alatt is azon uradalomra nézve a' Statutio, melly ha olly népes nem vólt is mint a' Pataki, de még rendesebnek mondatik a' Patakinál; tagadhatatlan, hogy a' szép zöld erdők kebelében a' természetnek kedvelt fiaai és leányi közelebről találhatták gyönyörüségeket mint itt.

Hogy a' tisztelt Herczeg a' közjónak hiv barátja és elősegéllője leszen, a' felől nem ok nélkül nyújt kedvező reménységet avagy tsak azon tselekedete által, hogy a' melly engedelmet a' Fels. Király ezen Uradalomnak általadása előtt kevéssel adni méltóztatott a' Pataki Ref. Collégiumnak, (melly fzerént mostani újj és 40 ölni hosszúságú épületét egészlen a' Kováts útza töltéséhez, és így valami 10 öllel killyebb tehette a' régi kerítésnél, és minden Professori házak, a' mellyek eddig szabadak nem vóltak is, parochialis szabadságra emeltettek) újra, szórúlszóra önként meg erősítette, és még többek felől is kegyes ajánlást tenni méltóztatott.

Egész solennitással teltek el az ide való Ref. Collegiumban a' szokott exameni napok is e' folyó hólnapnak 10 — 15 ik napjain Méltos. Kir. Tanátsos

Vay József fő Curator Urnak személyes előülése alatt, mind két rendű számos Patronusoknak és Szüléknek jelenlétekben. — Nevezetese lett egyebek közt mostani examenünk az által is, hogy az egy-néhány esztendőktől fogva sok változások alá vette-tett Theologica Facultásnak két új Profefsorai, ugy-mint Tifzt. Patay János Ur, mint Dogmatica és Exegetica Theologiának 's Ekklesiái Historiának, és helybéli Predikátor Tifzt. Lácza József Ur, mint Moralis és Pastoralis Theologianak rendes Profefsorai most adattak tanítványaik által első és tellyes helybe hagyással fogadott specimen. És nem is volna már Collegiumunknak a' rendes Tanítókra nézve semmi hijja, ha néhai Nitsch Károly Daniel Urat, a' múlt Május 28-ikán töllünk el nem ragadta volna a' halál, a' kiben a' Hazai Litteratura egy nem utólsó rangú igazi tudós mivelőjét vesztette el, a' Collegiumban pedig a' Deák és Német Literaturának Professori széke ürüle meg, melyet rendszerént Aug. Confession lévő tudós személlyel szokott a' Melt. Curatoratus bé tölteni.

Spanyol Ország.

Vittoriából Biskajának fő városából ekként írnak Jul. 13-ik napján: „A' mi új Királyunk, ugy-mond, I. József Napoleon tegnap számos ágyu durogások, harangzugások, és az itt fekvő katonaságnak paradirozása közt bé jött hozzánk. Estére szép tüzi játék volt. Ma jókor reggel fel költ a' Király, és minekutánna ministerjeivel együtt egynéhány óráig munkálkodott volna, sz. misét halgatott, annak végződése után audientziát adott. — Tegnap

következendő Kir. Hirdetmény tétetett itt közön-
ségessé:

„Spanyolok! A' midőn annak a' Nemzet-
nek határára bé léptem volna, mellynek kórmányát
az Isteni bölts Gondviselés reám bizta: el végzet-
tem magamban, hogy eleibe fogom gondolataimat
terjeszteni. Az én Királyi székebe leendő bé ülé-
semmel avval biztatom magamat, hogy számos nemes
indulatú személyekre fogok olyakra találni, a' kik
az én Spanyol Ország régi ditsőségének vissza fzer-
zésére szánt igyekezetemet tellyes tehetségek sze-
rént fogják elősegelleni. — Az a' Constitutio, a'
mellyre esküdni fogtok, bizonyossokká tefznek ti-
teket a' mi szent vallásunknak gyakorlásáról, polgári
és politica szabadságtokról; nemzeti képviselőket
állit fel, a' ti Corteseteket jobrendbe hozva vis-
sza állitja, és olly Tanátsot állit fel, melly a' ti
szemelybéli szabadságtokért a' kezefséget magára
vállalja, a' Királyi székek a' kétséges ki menetelü kör-
nyül állások közt gyámola 's istápja leszen, és a' melly-
nél a' Status eránt való érdemek mindenkör meg ju-
talmaztatást kereshetnek és várhatnak. A' törvény-
tévő székek mindenkör szabadon, és mástól nem
függőleg hozhatnak szententziát. Egyedül az érde-
mek és virtusok lesznek ennekutánna azok az eszkö-
zök, a' mellyek által a' közönséges hivatalokra jut-
ni lehet.“

„Ha kivanságomban meg nem tsalatkozom, a'
ti földmiveléstek és kereskedéstek minden eddig va-
ló nyomorgattatás alól fel szabadittatván virágozni
fognak. — Mivel a' törvények szérént fogok uralkod-
ni, én leszek az első, a' ki azokat méltó tekintet-
be tartom. Tellyes bizodalommal állok fel közöt-

tetek, és olly betses férfiak közt, a' kik semmit el nem halgatnak abból, a' mi tinéktek hafznotokra fzolgálhat. — A' vak indulatok, hazug hirek, a' száraz Európa köz ellenségének titkos fortélyai, a' ki Spanyol Országtól a' ti Coloniaitokat el fzakafz-tani igyekszik, némellyeket közzületek a' leg ots-mányabb függetlenségbe ejtették. — Ezeknek fzem-lelésen a' fzivem vérzik, de akar melly nagy légyen is ez a' gonofz, egy fzempillantatba meg fzünhetik — Spanyolok! tsatoljátok magatokat öfzve, fogjátok körül az én Kir. fzéket. Tselekedjétek, hogy a' belső háborgások azt az időt töllem el ne lopják, a' mellyet én a' ti boldogságtoknak eifzközlésére for-dítani akarok. Olly jó gondolattal vagyok felöle-tek, hogy ti mindent el fogtok követni az én leg-főbb kivanságomnak eifzközlésére. —

J ó s e f N a p o l e o n. “

A' Spanyol Orzági insurgensek deputatusokat küldvén magok közzül Londonba, magoknak sege-delmet kértek. Ez okon küldettek 8000 főből ál-ló hadi nép, és sok hadi eifzközök a' Spanyol Or-zági partokhoz, nevezetefsen a' Kadikfi kikötő-hely eleibe, Admiral Sidney Smidt vezérlése alatt, de a' ki első próbatételekor fzerentsétlen vólt, a' mennyiben sem a' szárazra ki nem fzalhatott, sem a' magával vitt hadi eifzközöket által nem adhatta a' Spanyol insurgenseknek. Ezeknek fő vezérjek her-czeg S a n t a - C r o c e lenni mondatik. A' Spanyol Insurgenseknek deputatusaival való conferentiára a' Bécsben vólt, de már innen visszament A d a i r ú r vólt ki rendeltetve; a' Londonban vólt Spanyol ha-di foglyok mind haza botsátattak. A r t h u r W e l-lesley Admiralis, nem Amerikába, hanem Spa-

nyol Országba küldetett. Az antiministerialis újság levelek előre is azt hirdetik, hogy Angliának minden próba tételei hafzontalanok fognak lenni, és sok pénzbe 's emberbe kerülnek.

A' múlt posta napon félbe maradt Spanyol Országgi Constitutio tikkelyeinek folytatása és végezte. 117) Hogyha valamely öfzve esküvésnek lételéről bizonyosan tudósítatik a' Kórmányfzék, az el vádoltatnak el forgattatásokra parantsolatot adhat a' Policia minister. — 118) Minden testamentumok, majoratusok, és substitutiók, a' mellyek olly jófzágokon vannak, mellyeknek esztendei jövedelme 5000 kemény piasterre nem megyen, el töröltetnek. Az illy jófzágoknak mostani birtokosai, azoknak birtokában tovább is meg maradnak. — 119) Minden olly jófzágoknak birtokosai, a' mellyek testamentumok, majoratusok, és substitutiók alá vettettek vannak, és a' mellyeknek esztendei jövedelme 5000 piasternél töbre megyen, ha a' birtokosoknak tettik, azoknak teher alól való felzabadittatásokat kívánhatták, és a' Király azt meg engedheti. — 120) Ez, és a' két következő tikkelyek ugyan azon tárgyakról szóllanak. — 123) A' nemességnek minden most fenn álló rendjei és gradusai tovább is fenn álhatnak; úgy mindazáltal, hogy azok annál fogva a' köz tereh viselés alól fel nem szabaddittanak, és sem a' polgári, sem az egyházi hivataloknak, sem pedig a' hadi és hajóseregeknél való tífztségekre meg nem kívántatnak. Egyedül az érdem és talentomok nyitnak utat azoknak elérésekre. — 124) Senki sem viselhet sem polgári, sem egyházi hivatalt a' született Spanyolokon és in-

digenákon kívül. — 125) A' különbkülömbféle vitézi Rendeknek jószágaikat, mellyeket a' Hazának tett hafznos izolgalatokért nyertek, el venni nem lehet. — 126) A' jelenvaló constitutionalis rendeleteket, királyi decretumok és parantsolatok által lafsan-lafsan efzközölni kell, és akként intézni, hogy 1813-ik efztendőnek 1-ső Januariusáig mind folyamatra tétetődjenek. — 127) A' könyvnyomtató mőhelyeknek izabadtsága is, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezések felállitások után két efztendővel, a' fellyebb előhozott mód fzerént, állittatások fel. A' nyomtatásban való izabadtságnak organisatiójára törvényt fognak a' Cortesek hozni. — 128) A' Corteseknek első gyűlésekben, mellynek 1820-ik efztendőben lefzen helye, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezéseket, ha a' Király kívánni fogja, meg lehet változtatni, jobbitani, meg vizgalni, és azokra nézve tanátskozni.

Frantzia Birodalom.

Allig telik el egy nap, mellyenn Frantzia Országának egyik valamellyik környékéről a' pufztító jég essöröl fzmorú tudósításokat ne venne a' belső dolgokra ügyelő Ministerium és Kórmányfzék. Az Ornei ofztályban Julius 1-ső napján 13 helységet egészen el pufztított, és sok ezer familiát a' legfzmorúbb állapotba ejtett az. Az avval együtt járnizokott fzörnyü fzelvéfz a' házaknak hazajatzait le fzagatta, sőt sok házakat egészen öfzverontott, 's fzellyel tépett. — Sok olly jég darabokra találtak, mellyek nyóltz font nehézségűek voltak. A' jégelső után egy egész óráig, és olly nagy mértékben esett az első hogy egészen bé borította a'

mezöket. Hasonló szerentsétlenség történt Nimes környékén alsó Langvedociában, a' hol 40 helységeknek mezeit és szőlő hegyeit pufztította el a' jég eső. —

A' Burgundiai tartományában, a' mint a' leg újabb külföldi újság levelekből olvassuk, a' múlt Julius 2-ik napján, több helységekben, a' mellyekben a' leg ne-mesebb Burgundiai bor szokott teremni, a' felette való zápor és jég eső egészen öszve paskolta a' szőlő termő hegyeket. A' következett napon hasonló isteni tsápás nemtsak azokat, hanem több helységek is érdeklét, 's tsak nem végképen el pufztított, melly helységeknek 40-re tétetik a' száma. Az az által okoztatott kárt lehetetlen meg betsülni. A' szőlős gazdak, ha mind nehezen esnék is, de még is el szenvednék az idei károkat, de hogy annyira öszve törték a' szőlő tökéket, hogy azoknak sok esztendőig semmi hasznat nem vehetik, azon éjjel nappal keseregnek.

A' Rénus környékéről sok bort viznek Spanyol Országba a' Frantzia katonaság számára, egészségesebb lévén az annak a' Spanyol Orzági igen szefzes boroknál.

Úgy hallatik, hogy a' hires Orvos Doctor Gall Párisban meg halálozott volna, de még eddig semmi bizonyos hirt nem vettünk e' tárgyról. Midőn nem igen régen a' Párisi bolondok házát ez az Orvos meg látogatta volna, egy örült ember, kinek sem befzedjében, sem koponyájában azon nyavalyának semmi jelét nem találvan azt néki meg mondotta; mellyre az örült vagy elmejében meg háborodott ember így felelt: Ne tsudálkozzék azon az Ur, hogy az én fejemen, melly most a' vállaim közt ül,

az örültségnek semmi jeleit nem találhatja. Ez egy idegen embernek a' feje, mellyet azért tettek a' vállaim közzé, mivel az igaz fejemet a' revolutió idején a' guillotinével el üttették.

Hadi Történetek Környülműlések és Készületek Északi Európában.

A' 2-ik Juliusi Pétersburgi udvari Tudósításokból azt olvassuk, hogy a' múlt Junius 19-dik napján, estéli hat órakor, Finnlandiának fő városa **Abo** mellett a' Finnlandi tenger kebelében, egy Svéciai kis hajósereg olly nagy sebességgel jelent meg, hogy az ott vigyázaton volt Kozákok allig futhattak el, 's allig tudósíthatták arról az **Abói Commendánst**. A' Svéciai hajokról a' szárazra kiszállott katonaság 70 lovas és 1000 gyalog gárdistából, hat három fontos ágyúból, 3000 forma ruhás Stokholmi katonaságból, és 3000 Aland fzigeti leg jobb stutzosokból állottak, 20 ágyuzó - és számos más féle hajókon vitettek oda, és kemény páransolatot vettek az eránt, hogy akármennyibe kerüljön, **Abo** városát visszavenni igyekezzenek.

Erről bizonyos tudósítást vévén Orosz Generál **Baggehufwudt** a' vezérlése alatt vólt kisebb számú Orosz katonaságot akkent osztotta fel, hogy sohol sem dolgozhatott az ellenség házonnal, sohol sem nyomúlhatott előbre. Azt a' faluhelyiséget, mellynek háta megett a' Svékusok magokat meg fészkelték, az Oroszok meg gyújtották, 's minden reájok való tamadást házontalanhá tettek. A' velek való tsatazás 18 óráig tartott, mellyben, a' Pétersburgi tudósítás fzerént, az Oroszok közzül 300, a' Svékusok közzül pedig 1000 hüllott el és esett sebbe; az

utólsóbbak közt több tisztek, és egy Generális is volt.

Ezen dolognak eszközésere olly időpontot választottak a' Svékusok, mellyben A b ó városában országos vásár tartatni, 's oda a' szomszéd helységekből egynéhány ezer ember szokott menni; de az ott lévő Orosz Vezér eleve való gondviselésből a' sokadalom tartását későbbre halasztotta, 's annál fogva az ellenség szándékát meg akadályoztatta. Ugy vélekedtek a' Svékusok, hogy ha ők akkorra ki szálhatnak, az oda gyülekezett nép nékiek segítségekre leszen, és öszve kaptasolt erővel fognak velek együtt az Oroszokra támadni. — Ebben a' 18 óráig tartott vakmerő tsatában vitézi batorságoknak és meg különböztetett vitézségeknek újabb probáját adták az Orosz seregek. A' nállok sokkal számosabb ellenséggel való szembezállásra való tűz benne olly nagy mértékben volt, hogy azok a' regementek, mellyek a' tsata hallására a' szomszéd helységekből oda futottak, meg sem pihentek, hanem egyenesen a' tsata piacra menvén szembe szállottak az ellenséggel. Az Abói lakosok is szépen viselték magukat annyiban, hogy szekerekkel és kotsikkal mentek a' tsata piatzra a' sebbe esteknek onnan való elvitelekre. Egy Svéciai hajót minden azon volt emberrel együtt öszve törték 's a' vízbe süllefztették az Orosz ágyú golyóbisok.

K o p p e n h á g á b ó l Julius 12-ik napján. Az Angliai hajósereg és armada, a' Gothenburgi bizonyos tudósítások szerezént, vagy egyenesen Angliába, vagy valamelly titkos expeditióba mentek, talán Spanyol Országba, vagy annak Amériikai Coloniai ellen, a' helyett, hogy Svécia Országot hatal-

mas ellensége ellen tovább is segítették volna. A' Norvégia Országban commandirozó Dánus Vezér herczeg K r e s t e l y A u g u s t azt írta VI. Fridrik Dániai Királynak, hogy Norvegiának azon részéből, a' mellybe a' Svékusok bérontottak, egészen úgy kitarodtak, hogy egyetlen egy sem találtatik ott többé. Az a' Svéciai corpus, melly onnan utólszor kiment, hat, vagy hét ezer főből állott.

A' Norvégiában való kenyérszükének elhárítása végett, sok Izlandiai fa-mohot gyűjtetett össze az uralkodó Kormányfő, mellyből lisztet, 's ebből kenyeret süttet a' szegényebb sorsú lakosoknak számokra. Tsontból is jó tápláló lisztet lehet készíteni. — Az a' hír, melly a' Saumarez Anglus Admiralis Gothenburgban történt haláláról minap támadt vala, meg nem valóságosodott. — Anglus Admiralis Hood Sámuel a' Bálticum tengerben ólalkodik, de semmi fontos dologhoz nem kezdett még eddig. Azokat a' Dánia Orzági hajós legényeket, a' kiket ekkorig rabságra hajthattak, sokféle igirettekkel Anglus szolgálat vételre kívánnyák tsábitani, de ök uralkodó Fejedelmekhez és hazájokhoz hűvek lévén, magokat el tántorittatni nem engedik.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

A' Papai Reform. Collégiumnak egyik igen érdemes tagja Theologiai Profefsor Titt. Tóth Ferencz Ur maga fáradhatatlan munkásságának ismét egy közhasznú gyümölcsevel szerentsésítette a' Magyar Publicumot, mellyért a' leg későbbi maradékok is háladatosággal fognak róla emlékezni. Erről a' munkájáról egy Aug. Conf. lévő tudós Predikátor és Senior Ur következőképpen emlékezik:

„Ki jött, úgymond, T. T. Tóth Ferencz Pápai Profefor Ur tolla alól ezen igen várt szép munkája is: A' Helvétziai Vallástételt tartó túl a' Dünai Fő Tifzteleü Superintendentziában élt Superintendensek, vagy Reformatus Püspökök élete a' jelenvaló idökig le hozva. Irta 's ki adta Toth Ferentz Reformátusok Pápi Collegiumában Theologiát, és az azzal öfzve kötött Papi Tudományokat tanító Profefor. Györben Özvegy Streibig Jósefné betüivel, 1808 esztend.

Mind öfzve 18 Püspökök rajzoltatnak le ezen munkában, ugymint 1) Hufzár Gál. 2) Beithe István. 3) Szegedi Gergely. 4) Pathai István. 5) Kanisai Pálfi János. 6) Tzeplédi Pál. 7) Gál Imre. 8) Szeli György. 9) Gál István. 10) Sellei István. 11) Csúzi Cseh Jakab. 12) Lofsontzi Farkas János. 13) Hodosi Sámuel. 14) Major Kotsi István. 15) Torkos Jakab. 16) Haláfz Jósef. 17) Kármánn Jósef. 18) Ifjab Torkos Jakab életek.

A' munka végén kéri a' Tifzt. Szerző minden E. Olvasóit, hogy ha valami Ekklesiái historiát illető ollyas levelek vagy jegyzések hevernek nállok kéz irásban, mellyek még nyomtatásban nintsenek: méltóztatsanak azokat, akár pénzert in originali, akár vidimált párban jó akarattól, 's a' Közjó előmozditása tzéljából vele közleni, hogy azokat a' Protestans Ekklesiái Archivum nevü gyűjteményébe tehesse. Mivel pedig a' több Superintendenciabeli Püspököknek életeket is szándékozik meg írni; ez eránt is olly reménységben vagyon, hogy Erd. Olvasói, a' mibe lehet segiteni méltóztatnak.

Ezen hafznos munkaján kívül, egy kifsebletskét is adott ki, mellyben Pápai Ref. Ekklesiának historiáját rajzollya le rövideden.